

Незалежність Курдистану: 5 наслідків референдуму.

Автор: Остап Яриш

25 вересня в іракському Курдистані відбувся [референдум про незалежність](#). Курди — найбільша етнічна спільнота у світі без власної держави. 45 мільйонів курдів живуть на території, яка нині поділена між Туреччиною, Іраком, Іраном та Сирією. Референдум про незалежність може мати серйозні геополітичні наслідки для регіону. Громадське розповідає, як відбулось голосування та як на це відреагував світ.

Результати референдуму

Явка на голосуванні була доволі високою — на референдум прийшли 78% мешканців Курдистану. Уже відомо, що переважна більшість віддала свій голос за відокремлення: за [це висловились](#) понад 90% людей. Наступного дня після голосування на місцевому телебаченні [виступив](#) президент регіонального уряду Масуд Барзані. Він заявив, що на референдумі перемогу здобули прихильники незалежності.

Реакція в Курдистані

В самому Курдистані референдум про незалежність став справжнім святом. Люди виходили на вулиці зі співами й танцями, прикрашали автомобілі національною символікою, у великих містах запускали феєрверки.

«Сьогодні ми проголосували за незалежність Курдистану та його відокремлення від Іраку. Ми хочемо змінити нашу іракську ідентичність на курдську. Я кажу Іраку «до побачення» і кажу «так» незалежності», — розповів Карзан Абдулла, мешканець Курдистану.

https://youtu.be/saGK06g6_a0

Президент регіонального уряду Масуд Барзані закликав міжнародну спільноту із повагою ставитись до вибору курдів, а Іран — сісти за стіл переговорів.

«Я хотів би ще раз запевнити, що цей референдум полягає не в тому, щоб визначити кордон Курдистану. Після референдуму ми готові розпочати процес діалогу з Багдадом. Ми готові надати стільки часу, скільки потрібно — рік, два роки. І якщо ми побачимо, що є конструктивний діалог з Багдадом, то можемо дати і більше часу. Але я хотів би підкреслити, що ми ніколи не повернемося до Багдада, щоб повторити невдалий партнерський досвід», — повідомив Масуд Барзані.

Реакція в Іраці

Своєю чергою, у Багдаді відкидають можливість будь-якого діалогу.

«Ми не готові йти на діалог та обговорювати результати голосування, оскільки він є неконституційним та нелегітимним. Ми вже вжили заходів і застосуємо додаткові. Вони не націлені на курдський народ, тому що це наш народ. Референдум може призвести до етнічного розколу, піддаючи іракців катастрофічній небезпеці, відомій тільки богу», — заявив прем'єр-міністр країни Хайдер Аль-Абаді.

Також влада Іраку виснула вимоги щодо передачі під контроль Багдада двох великих аеропортів у Курдистані — в Ербілі та Сулейманії. Якщо цього не відбудеться, то Ірак призупинить усі міжнародні рейси до цих міст, повідомив Хайдер Аль-Абаді.

Самі люди в Іраку також поставились до референдуму здебільшого негативно, назвавши його незаконним — адже про відокремлення голосували лише мешканці одного регіону, а не цілої країни.

Міжнародна реакція

Ключові гравці регіону — Туреччина, Іран та Сирія відреагували на референдум критикою та погрозами. Іран зупинив авіапольоти до і з Курдистану, а президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган виступив із різкою заявою.

«Коли ми почнемо накладати санкції, курди потраплять у немилість. Все закінчиться, коли ми перекутимо крани із нафтою. Крім того, вони не матимуть грошей. Якщо наші вантажівки перестануть їздити до північного Іраку, їм буде нічого їсти. Ми хочемо, щоб питання Курдистану вирішили мирно. Але якщо нам не вдасться цього досягти, то ми без вагань уповні застосуємо наш потенціал. Зараз є різні варіанти — від економічних санкцій до військового рішення».

<https://www.youtube.com/watch?v=1zGhy1gxtSM&feature=youtu.be>

Натомість Ізраїль, який також відіграє важливу роль на Близькому Сході, [привітав](#) референдум Курдів, назвавши його справедливим кроком на шляху до здобуття власної держави.

США, Британія та ООН висловили занепокоєння референдумом, заявивши, що він може ще більше дестабілізувати й без того неспокійну ситуацію в регіоні.

Юридичні наслідки

Цей референдум був консультативним, тобто він не може мати жодних юридичних наслідків. Те, що люди висловились за незалежність, не означає автоматичного її здобуття. Утім, не варто недооцінювати важливості референдуму — розповідає Громадському журналіст Давід Патрікаракос, який перебуває у Курдистані.

«Всі розуміють, що референдум таки відбувся. Незважаючи ні на що, курди продовжують рухатись вперед — і це ще один крок на їхньому шляху до можливої незалежності. Тут ніхто не очікував, що це станеться за ніч після голосування. Утім, влада Іраку сказала, що референдум не може бути справедливим, якщо на ньому не проголосують усі громадяни країни. Та, на мій погляд, Багдад зараз пливе проти течії історії».

<https://youtu.be/NDCZOvHV0oU>

Зараз влада Курдистану сподівається почати тривалий процес переговорів із Іраком. Утім, офіційний Багдад відкидає таку можливість. Подальший розвиток ситуації багато в чому також залежить і від заходів, яких уживатимуть сусідні Туреччина, Іран та Сирія.